

СТАНОВИЩЕ

от д-р Ирина Георгиева, доцент в НБУ

Относно: дисертация за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Тема на дисертацията: Изразяване на подбудителност корейския и българския език

Докторант: Еуннаре Чо

Докторантката Еуннаре е разработила дисертационен труд (докторска теза) като докторант по научна специалност: Филология – Български език към ФСлФ на СУ „Св.Климент Охридски“.

Дисертационният труд съдържа 262 стр. Библиографията наброява солиден брой литературни източници. Изследването включва Увод/с.5/ с мотивация за избор на тема, обект и предмет на изследването, цели и задачи, хипотеза, както и изследователски процедури. Следва Глава 1./с.11/, в която се разглежда понятието подбудителност като комбинация от различни средства и едно значение, тъй като едно общо значение – волеизява – се осъществява не само чрез специфични морфологични или синтактични средства, но и чрез други средства, в числото на които се включват и лексикални елементи. Авторката ни представя класификация, в която частните значения се тълкуват по определен начин, добавени са допълнителни частни значения като желание и предупреждение-заплаха. Във Втора глава докторантката се спира на различните средства, които изразяват подбудителност в българския език. Част от средствата могат да се употребяват при изразяване на най-различни частни значения на подбудителността. Освен тези средства, които се употребяват равномерно при изразяване на различни значения, авторката описва и други, които показват сравнително по-висока фреквенция или имат специфична употреба с конкретно значение. В следващата Трета глава се описват подбудителните средства в руския език, които се разпределят с еднакви както при българските средства термини/подкласове. Четвърта глава е посветена на съпоставителното описание на подбудителността в българския и руския език. Работата завършва със Заключение /стр.255-262/. Следват Библиография и Научни приноси.

Актуалност на разработвания проблем

Разработваната тематика е актуална и дисертабилна най-малко в няколко направления. **Актуалността** на изследването се определя на първо място от съвременните лингвистични изследвания, които се занимават предимно с въпроси, свързани с целта на изказванията в реални комуникативни ситуации. С други думи, актуалността на изследванията от този тип относно използването на езика в контекста непрекъснато нараства, като се отдалечава от проучване само на повърхностната структура на езика или от математическия (формалния) подход към него. Като се повишава важността на контекста и се намалява ролята на формалните характеристики, диапазонът от начини, по които се реализира специфично езиково явление, може да бъде разширен. Именно това прави докторантката в своя труд, когато анализира конструиранията изказвания от ежедневиия живот чрез формализирани и неформализирани средства, за чиято употреба контекстът играе изключително важна роля.

Изборът на тема е амбициозен и сполучлив, защото описва един от актуалните въпроси на съвременната лингвистика, а именно очертаване на основните специфики на подбудителността (определение, прагматични аналози, семантични подвидове и др.). Конкретната задача, която си поставя Еуннаре Чо, и с която, според моето скромно мнение, се справя успешно, е да класифицира подбудителни средства по различни от предходните изследвания критерии; да открие характерна илокутивна сила на всяко от тези подбудителни средства; да представи различен подход за съставяне на семантични подвидове на подбудителността.

Литературна осведоменост на докторанта

Еуннаре Чо е извършила преглед и анализ на огромен брой литературни източници, като всички са цитирани коректно. Изложението е на ясен научен език и стил. Материалът е анализиран аналитично, с необходимия професионален поглед и показва много добра осведоменост и ерудираност на докторантката. Използваните литературни източници са от широк времеви диапазон, което дава изчерпателна информация относно изследователската тема.

Цели и задачи(стр.5-6)

Целта е дефинирана коректно, задачите са конкретни, като детайлизират и поясняват етапите на изследването. Те са в съответствие с обекта, предмета и целта на

дисертационния труд. Целта и задачите произлизат от работната хипотеза, която логично свързва отделните етапи и очакваните резултати.

Изследователски процедури и методи

В своя дисертационен труд авторката посочва необходимостта от представяне на различни средства, изразяващи подбудителност, като използва комплексна изследователска методология, съчетаваща метода на лингвистичното наблюдение, както и методите на контекстно-ситуационния и компонентния анализ.

Поставените цели и задачи предопределят и структурата на дисертационния труд. Той съдържа увод, четири самостоятелни глави и заключение. Първа глава /стр.11/ *Подбудителност* представлява обстоен обзор на изследвания на автори, които анализират категорията подбудителност в различните езици. Във втора глава /стр.91/ *Изразяване на подбудителност в българския език* са разгледани различните средства, които изразяват подбудителност в българския език. Част от средствата могат да се употребяват при изразяване на най-различни частни значения на подбудителността. Трета глава /стр.134/ *Изразяване на подбудителност в руския език* се явява анализ на подбудителните средства в руския език, които се разпределят в еднакви, както при българските средства, термини/подкласове.

Четвърта глава *Съпоставително изследване при изразяване на подбудителност в съвременния български и руски език*/стр.178/, която за мен беше най-интересна, е съставена от осем отделни подточки, съответстващи на осемте илокутивни сили. В нея докторантката подчертава, че настоящата глава се базира на откриването на явленията, които се наблюдават в предварително избрани оригинални текстове в двата езика и техните преводи.

Изводи(стр.255-262)

Според думите на самата авторка, направеното в настоящата дисертация изследване е посветено на цялостно проучване за подбудителността чрез сравнително или относително по-различен подход от предходните изследвания. Поради установеното разнообразие от преводни двойки, открити при реализиране на различни варианти на илокутивната сила, резултатите от направените съпоставки **могат да бъдат принос в теоретичен и в практикоприложен аспект за преводаческата практика, за подготовката на преводачи и за целите на чуждоезиковото обучение.**

Изводите следват логическото изложение, като дават недвусмислен отговор на заявените цели и задачи на научната разработка. Те са ясни, коректни и точни.

Изводите обхващат и обобщават изцяло аналитично изследователските задачи, поставени в дисертационния труд.

Приноси на дисертационния труд(стр.262)

Приносите на дисертационния труд, общо 7 на брой, са обединени в две направления – научни и научно-приложни приноси.

Научните приноси подчертават оригиналните изследвания на докторанта, а научно-приложните аспекти на дисертацията са изведени от използването на комплексния научен подход за изследване, изпълнен на съвременно научно ниво.

Научни публикации

Представени са заглавия на публикувани 2 научни публикации, те са по темата на дисертационния труд.

Смятам, че представените публикации по темата на дисертацията покриват изискванията за научна продукция.

Автореферат

Авторефератът съдържа 75 страници, съдържа обобщени данни и научна интерпретация на получените резултати. По мое мнение, авторефератът би могъл да бъде по-кратък и стегнат, така както го изисква форматът. Изводите и приносите съответстват на същите от дисертационния труд. Считам, че като цяло авторефератът отговаря на необходимите изисквания.

Бих предложила авторефератът да съдържа резюме на руски и английски език.

Забележки и препоръки

1. Препоръката ми е по-обстойно и по-подробно да се опишат методите на изследването. Докторантката споменава беглокомпонентния и контекстно-ситуационния и сравнителния анализ, но не обяснява какво представляват те и защо избира именно тях при описанието на граматичните средства за изразяване на подбудителност в двата езика.
2. При описание на въпросителните изречения за изразяване на подбудителност стр.211 в руския език от типана „Вы не закажите мне, не могли бы Вы подать

мне...“ е добре да се подчертае уникалността на този тип изрази в руския език и значението им в руската езикова картина на света в сравнение с други такива.

3. Както вече споменах бих предложила на докторантката авторефератът да съдържа резюме на руски и английски език.

Заклучение

Работата на Еуннаре Чо е написана с научен професионализъм, с много добро познаване на литературата по темата, с дълбоко внимание и обобщаване на езиковия материал. Дисертационният труд е оригинален и е дело на автора.

С пълна убеденост предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят на Еуннаре Чо образователната и научна степен „Доктор” .

София, 13.02.2023г.

доц.д-р Ирина Георгиева